VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 89)**

z dnia 13 września 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 89)

13 września 2017 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anny Paluch (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (druk nr 1737);

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2016 r. (druk nr 1725) w zakresie działania Komisji;

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Sałek** sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Teresa Warchałowska** wicedyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **Michał Włodarski** dyrektor departamentu Audytu i Kontroli Wewnętrznej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz **Stefan Traczyk** prezes Stowarzyszenia Leśników i Właścicieli Lasów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Bogusława Kram**, **Anna Roguska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Łukasz Grabarczyk**, **Krzysztof Karkowski**, **Sławomir Osuch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Przedmiotem dzisiejszego posiedzenia jest rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska, a jako punkt drugi – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2016 r., zawartego w druku nr 1725, w zakresie działania naszej Komisji.

Na wstępie bardzo serdecznie witam przedstawicieli rządu w osobach pana ministra Pawła Sałka ze współpracownikami. Witam przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli – panią wicedyrektor Departamentu Środowiska Teresę Warchałowską, pana Pawła Trzaskowskiego i panią Alicję Gruszecką. Witam przedstawicieli strony społecznej. Oczywiście witam wszystkich państwa posłów.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Jeżeli nie, będę uważała, że porządek został przyjęty. Przechodzimy zatem do realizacji porządku obrad.

Uchwała Senatu zawierająca poprawki do zmiany ustawy – Prawo ochrony środowiska jest zawarta w druku nr 1737. Każdy z państwa ma ten druk, więc przystępujemy do jego rozpatrzenia. Jak widać Senat proponuje 3 poprawki do uchwalonej przez nas 7 lipca, czyli dosyć dawno, ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska. Poprawka nr 1 odnosi się do art. 1. Jak rozumiem nie ma na sali przedstawiciela Senatu, zatem czy są jakieś uwagi do poprawki nr 1? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Na początek uwaga techniczna, że poprawkę nr 1 i 3 należałoby rozpatrywać łącznie. Generalnie do poprawek Senatu nie mamy zastrzeżeń, jeśli chodzi o ich treść pod względem legislacyjnym i prawnym, natomiast mamy wątpliwości natury konstytucyjnej.

Mianowicie, Senat w swych poprawkach tak naprawdę proponuje nowy tekst ustawy, który w naszej ocenie wychodzi poza cel, jakim było przedłożenie poselskie. Bo przedłożenie poselskie, jeśli chodzi o cel, dotyczyło kwestii związanych z powoływaniem i odwoływaniem członków zarządu wojewódzkiego funduszu. Tej treści trzymała się także ustawa z dnia 7 lipca, która została uchwalona przez Sejm. I tu, rzeczywiście, w art. 1 dokonywana jest nowelizacja prawa ochrony środowiska, po czym przepisy dostosowujące i przejściowe jak najbardziej dotyczyły ustawy zmienianej. Natomiast w propozycji Senatu konstrukcja całkowicie wymyka się spod kontroli. Mianowicie zmienia się całkowicie brzmienie art. 1, czyli nowelizacja ustawy – Prawo ochrony środowiska, poprzez to, że w tym momencie jest mowa nie o kwestii powoływania i odwoływania członków zarządu ale jest kwestia już organizacji wewnętrznej biur wojewódzkich funduszy, a także trybu działania tych organów.

Natomiast art. 2, który jest w poprawce nr 2 proponowany w całkowicie nowym brzmieniu, to przepis przejściowy dostosowujący, ale w naszej ocenie nie do tej ustawy. Tak naprawdę on jest zakreślony luźno – mówiąc kolokwialnie – gdyż w żadnym przypadku nie dotyczy proponowanej przez Senat treści akt. 1. Wydaje się, że ten artykuł przejściowy, który proponuje Senat w art. 2, tak naprawdę powinien być przepisem przejściowym dostosowującym do ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska. Przy takiej konstrukcji wydaje się, iż jest wątpliwość, jeśli chodzi o art. 2 konstytucji, czyli zasady demokratycznego państwa prawnego, a w szczególności z jedną z subzasad, czyli zasadę przyzwoitej legislacji.

I tu Biuro Legislacyjne wskazuje też na drugą kwestię z tym związaną, gdyż te propozycje, które Senat zawarł szczególnie w przepisie przejściowym w art. 2 w poprawce nr 2, odnoszą się do zupełnie innej ustawy – ustawy, jak wspomniałem wcześniej, z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska. I tu też jest wątpliwość czy czasami Senat nie dokonał obejścia trybu ustawodawczego, czyli art. 118 ust. 1konstytucji. Senat ma prawo inicjatywy ustawodawczej i zamiast wyjść z taką inicjatywą w trybie regulaminu Senatu proponuje to w poprawce do ustawy uchwalonej przez Sejm.

Jak zaznaczam – są to wątpliwości Biura Legislacyjnego. Natomiast jest pełna świadomość, że jednoznacznie w tej kwestii może wypowiedzieć się tylko Trybunał Konstytucyjny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Bardzo dziękuję panu mecenasowi. Czy pan minister chciałby się odnieść do uwag Biura Legislacyjnego? Bo przedstawiciel rządu z pewnością uczestniczył w debacie senackiej towarzyszącej uchwaleniu tych poprawek. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Paweł Sałek:

Dziękuję uprzejmie, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, chciałem zauważyć, że ten projekt był realizowany jeszcze przed wakacjami sejmowymi. Poprawki senackie, które były przedstawione na poziomie izby wyższej parlamentu, miały na celu doprecyzowanie przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska i kompetencji organów wojewódzkich funduszy. A to z tego względu, żeby te fundusze mogły w sposób normalny funkcjonować. Doszło bowiem do swego rodzaju problemu w funkcjonowaniu funduszy wojewódzkich w ostatnim czasie – chociaż sprawy merytoryczne w większości funduszy są realizowane. I w tym kierunku szły te poprawki senackie. W tej sytuacji – takie jest nasze zdanie.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Proszę bardzo, pan poseł Suski. Do pierwszej poprawki, jak rozumiem.

Poseł Paweł Suski (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Chciałbym zabrać głos odnośnie wszystkich trzech poprawek, bo nie będę już więcej głosu zabierał. Oczywiście w pełni popieram sta-

nowisko pana mecenasa z Biura Legislacyjnego, jeśli chodzi o niekonstytucyjność przedłożonych poprawek. Tym niemniej chcę jeszcze zaznaczyć, że Senat w części wyraził stanowisko złagodzenia tej waszej machiny, tego walca legislacyjnego, w przedłożeniu, jakie wyszło z Sejmu w zakresie kadrowym.

Pan minister mówi o doprecyzowaniu. O jakim doprecyzowaniu, panie ministrze pan mówi, skoro ustawa pierwotna kadrowa właściwie „brudnymi butami" weszła w kompetencje samorządów, w kwestie powoływania zarządów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Państwa mechanizm kadrowej dominacji musi sięgnąć wszystkich stanowisk. W związku z czym będziecie wprowadzać nawet niekonstytucyjne zapisy czy też powodujące totalny chaos, żeby osiągnąć swój cel. Myślę, że senatorowie PiS są mądrzejsi niż posłowie PiS, ponieważ złagodzili ten mechanizm, czyli oddali prawo i prymat zarządom województwa w kwestii powoływania zarządów i organizacji wojewódzkich funduszy. Jednak, niestety, i tak zapis jest niekonstytucyjny. W związku z tym, nie zasługuje na poparcie.

Wam się wydawało, że chcielibyście to ciastko mieć i zjeść, jednak ten chaos i bałagan wylewa się uszami. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Czy pan poseł Skurkiewicz chciałby zabrać głos? Proszę uprzejmie.

Poseł Wojciech Skurkiewicz (PiS):

Jeśli pani przewodnicząca pozwoli, głos polemiczny, jeżeli to jest oczywiście możliwe.

Szanowny panie pośle, szanowni państwo. Nie byłoby problemu, gdyby sejmiki województw i zarządy dostosowały się do przepisów prawa i nie stosowały kruczków prawnych do obchodzenia przepisów, które zostały dość precyzyjnie wskazane. Dlatego dziwię się dlaczego te przepisy prawa są stosowane przez jeden, drugi, piąty, szósty sejmik wojewódzki czy zarząd województwa, a przez kolejnych pięć, sześć czy siedem w ogóle nie są brane pod uwagę. Dla mnie sytuacja jest niezrozumiała. I dlatego też tłumaczyłem na lipcowym posiedzeniu konieczność doprecyzowania tych przepisów. Senatorowie mieli prawo doszczegółowić, doprecyzować tę nowelizację. Jak to zrobili, to oczywiście jest ich sprawa. Mają do tego pełne prawo.

Pan mecenas słusznie zauważył, że jeżeli ktoś będzie uważał, iż te przepisy są niezgodne z konstytucją, to od tego jest Trybunał Konstytucyjny, żeby o tym rozstrzygać. Póki co mamy przedłożenie senackie i nad nim będziemy się pochylać i głosować.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Czy pani poseł Lenartowicz jeszcze, tak? Proszę uprzejmie.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Chciałabym się odnieść do wypowiedzi posła Skurkiewicza. Tak samo, jak od rozstrzygania wątpliwości konstytucyjnych ostateczną instancją jest Trybunał Konstytucyjny – oczywiście jeśli będzie zgodnie z konstytucją działał – to w tym samy stopniu od badania zgodności z prawem są odpowiednie instancje. Jeśli zdaniem pana posła sejmiki łamią prawo czy wykraczają poza prawo, to od tego są organy nadzoru. Takim organem nadzoru jest wojewoda. I, o ile jest mi wiadomo, takie postępowanie zostało wszczęte. Nie robi się tak, że jeśli ktoś ukradnie batonik w sklepie, to zmienia się ustawę, tylko po prostu ściga się takie naruszenia, zgodnie z prawem, które obowiązuje.

Ja rozumiem, że państwo przeprowadzacie taką rewolucję semantyczną. Wydaje się wam – ta zmiana właśnie na tym polega – że wystarczy coś inaczej nazwać. I np. wykroczenie poza materię tejże ustawy zmieniającej nazywacie „doprecyzowaniem". No, wszystko można jakoś nazwać. Tylko trzeba do tego dodać słowniczek. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo pani. Te uwagi rzeczywiście miały charakter semantyczny. Pan poseł Skurkiewicz jeszcze prosi o głos. Proszę uprzejmie.

Poseł Wojciech Skurkiewicz (PiS):

Drodzy państwo parlamentarzyści. Pragnę zwrócić uwagę na jedną kluczową kwestię. Propozycja zmian przygotowanych przez posłów Prawa i Sprawiedliwości odnośnie wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, została zaproponowana w grudniu 2016 r. Państwo od grudnia 2016 r., poprzez swoje działania, podejmujecie taką swoistą grę w opóźnianiu procesu legislacyjnego, przez opóźnianie zwoływania posiedzeń przez przewodniczącego, przez inne działania obstrukcyjne. Mówiłem o tym wielokrotnie, że – mówiąc kolokwialnie – „wozimy się" z tą ustawą już od początku grudnia 2016 r. I państwu nadal jest nie dość tych działań. Ja wiem, że to państwu sprawia swoistą satysfakcję, że zawsze możecie wyszukać kolejny problem, kolejną możliwość obejścia tych przepisów, ale spokojnie – my cierpliwie będziemy realizować określony cel i doprowadzimy to do szczęśliwego końca. I te działania, które państwo podejmujecie, pewnie sprawiające wam olbrzymią satysfakcję, przezwyciężymy. To nie ulega żadnej dyskusji. Naprawdę, prosiłbym państwa, żebyśmy dyskutowali przede wszystkim merytorycznie a nie populistycznie. Bo bardzo często jest tak, że prowadzone dyskusje bardziej mają wymiar populistyczny niż merytoryczny.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo panie pośle. Jeszcze pan poseł Sonik. Proszę uprzejmie, panie przewodniczący.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Panie pośle, Bertold Brecht powiedział kiedyś, że jeżeli władzy nie podoba się lud to władza powinna zmienić lud. Słuchając pana mam wrażenie, że panu nie podoba się opozycja i chciałby pan ją zmienić. Jednak pozwoli pan, że będziemy realizować własną politykę w taki sposób, w jaki uznajemy za słuszny.

Poseł Wojciech Skurkiewicz (PiS):

Szanujemy to, dlatego cierpliwie sprawę doprowadzimy do końca.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Panie pośle, proszę nie prowadzić dyskusji poza udzieleniem głosu.

Panie pośle, wypełniacie swoją rolę, a w jaki sposób – wyborcy was ocenią, więc to wasz problem, wasza odpowiedzialność.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Ale po co te komentarze, pani przewodnicząca? Prowadzenie obrad sprowadza się do prowadzenia obrad. Proszę mnie nie pouczać.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Zechce pan nie zabierać głosu.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

No właśnie nie zechcę.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Trudno. Każdy na własną odpowiedzialność wypełnia swój mandat. Pani poseł Lenartowicz, potem pani poseł Hibner. Proszę bardzo.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Ja też – niestety – nie zechcę nie zabierać i zabiorę głos ad vocem wypowiedzi posła Skurkiewicza. Po pierwsze, panie pośle, argumenty o niekonstytucyjności to nie my podnosimy – tak się składa – tylko akurat Biuro Legislacyjne. I to chyba nie jest populizm, bo Biuro też zmieniacie, jak jest taka potrzeba. Tak więc, pod ten adres trzeba te uwagi kierować.

Druga rzecz. To nie my się „wozimy". Wy nawet nie potraficie skutecznie zepsuć prawa. Przecież wy bez przerwy samych siebie poprawiacie. To nie była żadna nasza inicjatywa. Trzeba było od razu uchwalić ustawę, która kompetencje powoływania organów wojewódzkich funduszy, nadawania im statutów, powierzy ministrowi środowiska. Jeszcze do niedawna tak było, że statut nadawał minister środowiska. Wojewoda mógłby powołać zarządy i nie byłoby problemów. A wy, po prostu, tworzycie jakiś takie meandry,

w których sami się tak zaplątujecie, że o własne nogi się przewracacie. I potem jeszcze mówicie, że my obstrukcję tworzymy. No kto piątą poprawkę do szóstej poprawki zgłasza? I czyje to jest…pani przewodnicząca, ja mam takie samo prawo do głosu, jak pani, więc bardzo proszę nie przeszkadzać. Jak ma pani problem z prowadzeniem obrad, to proszę przekazać to komuś innemu.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę o konkretne uwagi, a nie o dyskusję.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Moje uwagi są stosowne do uwag poprzedników i do nich się odnoszą, pani poseł. Trzeba zacząć od tego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Hibner, jeśli ma coś do dodania, proszę uprzejmie.

Poseł Jolanta Hibner (PO):

Tak. Zaproponowana poprzednia ustawa to był typowy bubel prawny, który – jak państwo widzicie – został odpowiednio wykorzystany przez ludzi, którzy korzystają z tego prawa. I to jest normalne. Jeżeli coś jest złe, to ludzie sobie poprawiają, jeżeli jest to w granicach prawa. Natomiast państwo proponujecie zapisy, które są na bakier z prawem. I tu jest problem na zasadzie takiej, iż jest to poprawianie czegoś, co dobrze chodziło, ale chcemy to jeszcze uszczegółowić – jak pan minister się wyraził. Panie ministrze, to nie jest żadne uszczegółowienie. To jest następny bubel prawny. I to podkreślają prawnicy. Nie wydaje mi się, żeby prawnicy byli zwolennikami jakiejkolwiek grupy opozycyjnej. Oni tylko wyrażają swoją opinię, zgodnie ze swoim zawodem. I trzeba to przyjąć z szacunkiem, a nie mówić, że jakieś grupy się nastawiały, że jest jakaś działalność opozycyjna. To nie ma nic wspólnego z opozycją. Po prostu trzeba to przyjąć z szacunkiem, że ludzie, którzy wykonują swoją pracę, przekazują państwu informację, iż jest to następny bubel prawny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję. Już ostatnie zdanie, krótko pan Skurkiewicz. Proszę bardzo.

Poseł Wojciech Skurkiewicz (PiS):

Szanowne panie, pan mecenas wyraźnie powiedział, że o niekonstytucyjności może zdecydować Trybunał Konstytucyjny. W przepisie prawa jest taki zapis, że np. grupa 30 senatorów czy bodajże 50 posłów może złożyć taki wniosek o zbadanie sprawy czy jest to zgodne z konstytucją, czy nie. Państwo macie chyba wymaganą liczbę posłów czy senatorów do złożenia takiej skargi konstytucyjnej, więc możecie skierować wniosek do Trybunału Konstytucyjnego. Nikt wam takiego prawa nie odbiera. Póki co, poruszamy się w określonej przestrzeni w określonej materii. W moim przekonaniu te przepisy prawa są zgodne z konstytucją i powinniśmy je głosować.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo panie pośle. Przystępujemy do głosowania. Stosownie do sugestii Biura Legislacyjnego opinię o poprawce nr 1 i 3 będziemy głosować łącznie.

Kto z państwa jest za pozytywną opinią o poprawce nr 1 i 3 proponowanej przez Senat? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

Za 17 posłów, 7 przeciw, 1 poseł wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że poprawki nr 1 i 3 zyskały pozytywną opinię Komisji.

Kto z państwa jest za pozytywną opinią o poprawce nr 2 proponowanej przez Senat? Kto Jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

Za 17 posłów, 1 przeciw, 7 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że poprawka nr 2 otrzymała również pozytywną opinię Komisji. Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Panie pośle, proszę bardzo.

Poseł Dariusz Bąk (PiS):

Zgłaszam pana posła Wojciecha Skurkiewicza.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję. Czy pan poseł wyraża zgodę? Dziękuję bardzo. Czy jest sprzeciw wobec powierzenia funkcji sprawozdawcy panu posłowi Skurkiewiczowi?

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Tak.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

W takim razie głosujemy. Kto z państwa posłów jest za wyborem pana posła Skurkiewicza jako sprawozdawcy? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Bartosz Bąk:

Za 17 posłów, 4 przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa powierzyła funkcję sprawozdawcy panu posłowi Wojciechowi Skurkiewiczowi. Dziękuję bardzo. Pierwszy punkt porządku obrad rozpatrzyliśmy. Dziękuję bardzo panom mecenasom z Biura Legislacyjnego.

Przechodzimy do drugiego punktu, czyli rozpatrzenia i zaopiniowania dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2016 r., zawartego w druku nr 1725, w zakresie działania Komisji. Bardzo proszę panią dyrektor Teresę Warchałowską o przedstawienie tego sprawozdania. Proszę uprzejmie.

Wicedyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Teresa Warchałowska:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo.

Nawiązując do sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w roku 2016 przekazanego Wysokiej Izbie, pragnę przedstawić krótką, uzupełniającą informację o działalności Departamentu Środowiska w roku ubiegłym.

Wysoka Komisjo, Organizację i tryb działania NIK określa ustawa z 23…

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Szanowni państwo, proszę o zachowanie spokoju.

Wicedyrektor departamentu NIK Teresa Warchałowska:

…grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli. Zgodnie z zarządzeniem Prezesa Najwyższej Izby Kontroli z 29 sierpnia 2011 r. do właściwości Departamentu Środowiska należy przeprowadzanie kontroli, w szczególności:

– spraw objętych działami administracji rządowej: gospodarka wodna, środowisko;

– zadań realizowanych przez ministra właściwego do spraw działów administracji rządowej gospodarka wodna i środowisko, wynikających z ustawy o działach administracji rządowej oraz ustawy o Radzie Ministrów;

– zadań realizowanych przez organy, urzędy i jednostki podporządkowane lub administrowane przez ministra właściwego do spraw powyższych;

– wykonania budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna i części 41 – Środowisko;

– wykonania planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Departament Środowiska dysponuje 35 etatami, z których obecnie jest obsadzonych 30. Kierownictwo departamentu liczy 3 osoby. Grupa kontrolerów 24, a w skład obsługi administracyjnej wchodzi 3 pracowników. Kontrolerzy stale podnoszą swoje kwalifikacje

zawodowe biorąc udział w szkoleniach specjalistycznych oraz w drodze samokształcenia. Pracownicy nowoprzyjęci uczestniczą w aplikacji kontrolerskiej, w tym w kilkudniowych szkoleniach stacjonarnych kończonych egzaminami.

Wysoka Komisjo. W 2016 r. Departament Środowiska przeprowadził 9 kontroli, w tym kontrolę wykonania budżetu państwa, 4 kontrole planowane koordynowane przez departament oraz 2 kontrole doraźne, a także uczestniczył w 2 kontrolach koordynowanych przez inne jednostki organizacyjne Najwyższej Izby Kontroli. Były to następujące kontrole: „Wykonanie budżetu państwa w 2015 r., „Ochrona jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczona do spożycia", „Zapewnienie przez organy administracji publicznej prawidłowego zagospodarowania odpadów komunalnych", „Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom", „Działania Inspekcji Ochrony Środowiska na rzecz poprawy jakości wód w rzekach" oraz kontrole doraźne: „Działania inwestycyjne na rzecz ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły", a także „Zawieranie, realizacja i rozliczanie umów cywilnoprawnych w Instytucie Ochrony Środowiska w Warszawie w latach 2013-2016".

Oprócz kontroli przeprowadzonych przez Departament Środowiska, inne jednostki organizacyjne NIK przeprowadziły 9 kontroli planowych i 25 doraźnych z zakresu środowiska. W dwóch z nich Departament Środowiska uczestniczył. Tematyka kontroli planowych realizowanych przez inne jednostki organizacyjne przedstawiała się następująco: „Wykorzystanie zwierząt w badaniach naukowych", „Nadzór nad transportem i ubojem zwierząt gospodarskich", „Zapobieganie bezdomności zwierząt", „Eliminacja niskiej emisji z kotłowni przydomowych i gminnych w województwie śląskim", „Funkcjonowanie gospodarki ściekowej w gminach regionu Wielkich Jezior Mazurskich", „Budowa, przebudowa oraz utrzymanie dróg leśnych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w województwie warmińsko-mazurskim", „Rekultywacja i zagospodarowanie terenów pogórniczych byłego wyrobiska Piaseczno – Kopalni Siarki Machów S.A. w likwidacji", „Realizacja projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry przy wykorzystaniu pożyczki Banku Światowego oraz badanie sprawozdania finansowego tego Projektu", „Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych".

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. Prezes NIK zatwierdził 7 informacji o wynikach kontroli, opracowanych przez Departament Środowiska. Były to następujące tematy: „Nadzór nad stanem technicznym i stanem bezpieczeństwa wodnych budowli piętrzących", „Przeprowadzanie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przez organy jednostek samorządu terytorialnego", „Działania organów gmin na rzecz zwiększenia liczby użytkowników sieci kanalizacji sanitarnej", „Wykorzystanie środków publicznych na działania dotyczące ochrony przyrody i edukacji ekologicznej", „Ochrona jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia" oraz „Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w częściach 22 – Gospodarka wodna, 41 – Środowisko" i „Wykonanie w 2015 r. planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej".

W 2016 r. Prezes NIK zatwierdził również 10 informacji o wynikach kontroli z zakresu środowiska, opracowanych przez inne jednostki organizacyjne NIK. Były to następujące tematy: „Dostosowanie polskiego przemysłu do wymogów Pakietu energetyczno-klimatycznego", „Zapobieganie bezdomności zwierząt", „Ochrona przeciwpowodziowa Żuław", „Realizacja Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły i działania podjęte w następstwie jego uchylenia", „Ochrona wód zlewni rzeki Bug przed zanieczyszczeniami", „Zapewnienie przez organy administracji publicznej dostępu do jezior stanowiących wody publiczne", „Funkcjonowanie gospodarki ściekowej w gminach regionu Wielkich Jezior Mazurskich", „Kształtowanie cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków", „Realizacja Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry przy wykorzystaniu pożyczki Banku Światowego oraz badanie sprawozdanie finansowego tego Projektu", „Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin województwa lubuskiego".

Na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonych w 2016 r. Departament Środowiska sformułował łącznie 90 wniosków, zamieszczonych w wystąpieniach pokontrolnych,

wysłanych do kierowników jednostek kontrolowanych. Adresaci wystąpień zrealizowali 33 wnioski, 45 jest w trakcie realizacji, a 11 wniosków nie zostało dotychczas zrealizowanych.

Departament Środowiska monitoruje realizację wniosków pokontrolnych. W przypadku uzyskania niewystarczającej informacji o sposobie wykonania wniosków, departament stara się doprowadzić do ich realizacji. W miarę możliwości, stan realizacji tych wniosków ocenia się w toku kontroli doraźnych sprawdzających, a ponadto jest badany przy okazji wszystkich kontroli prowadzonych w jednostkach, do których zostały skierowane wnioski.

Najwyższa Izba Kontroli przywiązuje szczególną wagę do wniosków *de lege ferenda*. W 2016 r. sformułowano wnioski *de lege ferenda* dotyczące 12 zagadnień z zakresu środowiska i 4 zagadnień dotyczących gospodarki wodnej. Prowadzone prace legislacyjne dotyczyły 9 wniosków NIK, z których większość została zrealizowana w pełni lub częściowo w ramach uchwalonej przez Sejm w dniu 20 lipca 2017 r. ustawy – Prawo wodne.

Kilka słów na temat współpracy międzynarodowej w 2016 r. Otóż, NIK uczestniczy w pracach Międzynarodowej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI) oraz jej grupy regionalnej, tj. EUROSAI. Zarówno w ramach INTOSAI jak i EUROSAI działają grupy robocze w kilku obszarach tematycznych, w tym Grupy Roboczej ds. Kontroli Środowiska, w pracach których NIK bierze aktywny udział.

W trakcie dwóch seminariów Grupy Roboczej EUROSAI ds. Kontroli Środowiska w Tallinie i Skopje przedstawiciele NIK zaprezentowali wyniki kontroli w tematach będących przedmiotem seminariów. Seminarium w Tallinie poświęcone było zarządzaniu odpadami, natomiast tematem seminarium w Skopje była kontrola zrównoważonego rozwoju i odniesienie się w działalności kontrolnej NOK do uchwalonych przez ONZ celów zrównoważonego rozwoju na lata 2015-2030. Ponadto w 2016 r. na posiedzeniu Grupy Roboczej INTOSAI ds. Kontroli Środowiska w Dżakarcie przedstawiciel NIK zaprezentował rolę kontroli międzynarodowych w skutecznym zarządzaniu środowiskiem naturalnym i jego ochroną.

Najwyższa Izba Kontroli jest również członkiem Komitetu Kontaktowego, który stanowi zgromadzenie prezesów NOK państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, które ma na celu ułatwienie im współdziałania i wymiany wiedzy oraz doświadczeń na temat kontroli środków unijnych oraz innych kwestii związanych z Unią Europejską. Główną częścią dorocznego zebrania Komitetu, które odbyło się w październiku 2016 r. w Bratysławie, było seminarium na temat polityki energetycznej i klimatycznej UE.

W 2016 r. NIK uczestniczyła w trzech kontrolach międzynarodowych. Pierwsza dotyczyła funkcjonowania międzynarodowego rezerwatu biosfery „Karpaty Wschodnie". Realizowały je najwyższe organy kontroli z trzech krajów: Ukrainy, Słowacji i Polski. Kontrola krajowa została przeprowadzona i zakończona w I półroczu br. Strona polska opracowuje projekt wspólnego raportu, którego odpisanie planowane jest w październiku br.

Drugim tematem kontroli międzynarodowej, w której Izba uczestniczyła, była „Ochrona wód zlewni rzeki Bug przed zanieczyszczeniami". W kontroli tej brały udział organy kontroli trzech krajów: Białorusi, Polski i Ukrainy. Była to kontrola sprawdzająca wdrożenie zaleceń z poprzedniej kontroli, z której raport wspólny (trójstronny raport) został przyjęty w 2008 r. Ta kontrola została zakończona, a wspólny raport o jej wynikach został podpisany przez prezesów ww. najwyższych organów kontroli w kwietniu 2017 r. podczas posiedzenia podgrupy EUROSAI ds. Katastrof i Klęsk Żywiołowych.

Trzecia kontrola to „Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami". Jest to duża kontrola, w której uczestniczy 14 krajów oraz ETO. Obecnie trwają prace nad schematem wspólnego raportu, które mają być wkrótce zakończone. Natomiast zakończenie wspólnego raportu przewidziane jest w czerwcu 2018 r.

W ramach współpracy z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym NIK uczestniczyła w przygotowaniu przeglądu horyzontalnego dotyczącego strategii Unii Europejskiej w dziedzinie energii i klimatu. Po raz pierwszy w pracy nad takim przeglądem Trybunał przyjął, że wykorzysta nie tylko własne analizy, ale także wiedzę zgromadzoną przez organy kontroli państw członkowskich. Izba przekazała informacje o kon-

trolach wykonania zadań w dziedzinie energii i klimatu prowadzonych od 2010 r. Trybunał wystąpił o dalsze konsultacje, m.in. do najwyższych organów kontroli, a także do organów administracji rządowej, związków zawodowych i organizacji ekologicznych. W ramach tych konsultacji w grudniu 2016 r. miało miejsce spotkanie, na którym przedstawiono kontrole NIK, które wzbudziły zainteresowanie ETO, a mianowicie: „Dostosowanie polskiego przemysłu do wymogów Pakietu energetyczno klimatycznego", „Energooszczędne inwestycje w budynkach użyteczności publicznej", „Zapewnienie mocy wytwórczych w elektroenergetyce konwencjonalnej" i „Funkcjonowanie i bezpieczeństwo elektroenergetycznych sieci przesyłowych".

Wysoka Komisjo. W zakresie współpracy z organami parlamentu, pragnę podać, iż przedstawiciele kierownictwa Departamentu Środowiska, podobnie jak w poprzednich okresach, utrzymywali stałe kontakty z Komisją Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. W miarę potrzeb, wynikających z bieżących prac poszczególnych organów Sejmu, podejmowano także współpracę z innymi komisjami sejmowymi i podkomisjami. Ponadto w toku bieżących prac departamentu uwzględniano wnioski i sugestie zgłaszane przez komisje sejmowe i poszczególnych posłów.

Przedstawiciele Departamentu Środowiska uczestniczyli w 52 posiedzeniach Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz 16 posiedzeniach wspólnych tej Komisji, a także w 22 posiedzeniach senackiej Komisji Środowiska. W 2016 r. przedmiotem obrad sejmowej Komisji było 6 informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych przez nasz departament, w tym 2 dotyczyły kontroli wykonania budżetu państwa. Ponadto jedną informację rozpatrzyła senacka Komisja Środowiska.

Wysoka Komisjo. Dziękując za uwagę uprzejmie proszę o przyjęcie przedłożonego sprawozdania w zakresie działalności Departamentu Środowiska NIK w 2016 r. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Paluch (PiS):

Bardzo dziękuję pani dyrektor za wyczerpującą informację. Czy ktoś z państwa posłów chciałby w tej sprawie zabrać głos? Skoro nie ma chętnych, pozwolę sobie – w imieniu Komisji – na ręce pani dyrektor podziękować Najwyższej Izbie Kontroli za udział i merytoryczne wspieranie naszych prac. Bardzo wiele z tych wniosków, np. w pracach nad nowym prawem wodnych, zostało uwzględnionych, tymi informacjami i uwagami niejednokrotnie kierowaliśmy się.

Dostaliście państwo projekt Opinii nr 7 Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej, o następującej treści: „Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na posiedzeniu w dniu 13 września 2017 r. rozpatrzyła sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2016 r. (druk nr 1725) w zakresie działania Komisji. Komisja pozytywnie ocenia działalność NIK w tym zakresie. Tematyka przeprowadzonych kontroli była trafnie dobierana, odpowiadała na bieżące i perspektywiczne zapotrzebowanie. Ich przydatność dla pracy Komisji była ważna. Komisja wysoko ocenia współpracę z Departamentem Środowiska. Udział przedstawiciela Departamentu niemal we wszystkich posiedzeniach Komisji zdecydowanie ułatwia bieżące kontakty z Izbą.".

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia takiego stanowiska Komisji? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła Opinię nr 7, dotyczącą przedstawionego sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli za rok 2016 w zakresie rzeczowym działania Komisji. Na tym zakończyliśmy drugi punkt porządku dziennego.

Proszę państwa, mam jeszcze informację dotyczącą spraw bieżących. Chcę poinformować, że na planowane w dniach 17-19 października wyjazdowe posiedzenie Komisji na Podkarpacie zgłosiło się do dnia dzisiejszego tylko 10 posłów. Ponieważ niezbędne kworum wynosi 13, więc prawdopodobnie przeniesiemy to posiedzenie na wiosnę.

Dziękuję bardzo. Dziękuję panu ministrowi. Dziękuję pani dyrektor i współpracownikom. Zamykam posiedzenie Komisji.